ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 30ής Μαΐου 1989 *

Στην υπόθεση 33/88,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση της Pretura Unificata της Βενετίας προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

Pilar Allué και Carmel Mary Coonan

και

Università degli studi di Venezia

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 48, παράγραφοι 2 και 4, της Συνθήκης ΕΟΚ και του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (όπως κωδικοποιήθηκε στην ΕΕ 1983 L 230, σ. 8),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

συγκείμενο από τους R. Joliet, πρόεδρο τμήματος, Sir Gordon Slynn, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias και M. Zuleeg, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. O. Lenz
γραμματέας: D. Louterman, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που διατύπωσαν:

— οι Pilar Allué και Carmel Mary Coonan, ενάγουσες της κύριας δίκης, εκπροσωπούμενες από τον καθηγητή Fausto Capelli, δικηγόρο Μιλάνου, και την Maria Virgilio, δικηγόρο Μπολώνιας,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

— η ιταλική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη κατά την προφορική διαδικασία από τον καθηγητή Luigi Ferrari Bravo, προϊστάμενο της υπηρεσίας διπλωματικών διαφορών του Υπουργείου Εξωτερικών, επικουρούμενο από τον Pier Giorgio Ferri, νομικό σύμβουλο του Κράτους,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Enrico Traversa, μέλος της νομικής της υπηρεσίας,

λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 14ης Δεκεμβρίου 1988,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Φεβρουαρίου 1989,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 21ης Δεκεμβρίου 1987, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Ιανουαρίου 1988, η Pretura Unificata της Βενετίας, τμήμα εργατικών διαφορών, υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, τρία προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 48, παράγραφοι 2 και 4, και 51 της Συνθήκης ΕΟΚ, καθώς και του άρθρου 3 του κανονισμού 1408/71, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως έχει τροποποιηθεί (ΕΕ 1983, L 230, σ. 8).

2 Τα εν λόγω ερωτήματα ανέκυψαν στο πλαίσιο δίκης μεταξύ των Pilar Allué, ισπανίδας υπηκόου, και Carmel Mary Coonan, βρετανής υπηκόου, αφενός, και του Università degli studi di Venezia (Πανεπιστημίου της Βενετίας) αφετέρου, όπου οι ενάγουσες είχαν ασκήσει καθήκοντα λέκτορα ξένης γλώσσας από το 1980 μέχρι το 1986. Στις αρχές του ακαδημαϊκού έτους 1986 — 1987 το Πανεπιστήμιο τους γνωστοποίησε ότι δεν μπορούσε να παρατείνει την ισχύ των συμβάσεων εργασίας τους λόγω των διατάξεων του άρθρου 28 του προεδρικού διατάγματος 382, της 11ης Ιουλίου 1980 (στο εξής ΠΔ). Κατά το τρίτο εδάφιο του άρθρου αυτού « η ισχύς των συμβάσεων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο (για την πρόσληψη των λεκτόρων ξένων γλωσσών) δεν μπορεί να παραταθεί πέραν του ακαδημαϊκού έτους για το οποίο συνήφθησαν· οι συμβάσεις μπορούν να ανανεώνονται κατ' έτος επί πέντε κατ' ανώτατο όριο έτη ».

3 Οι ενδιαφερόμενες άσκησαν στη συνέχεια αγωγή ζητώντας, κατ' ουσία, από το επιληφθέν εθνικό δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η σχέση εργασίας τους προς το πανεπιστήμιο διέπεται από το ιδιωτικό δίκαιο, να υποχρεώσει το πανεπιστήμιο να τους καταβάλει τη διαφορά μεταξύ των αποδοχών που είχαν ήδη εισπράξει και των αποδοχών που θα τους οφείλονταν βάσει της μισθολογικής κλίμακας που ισχύει για τους επίκουρους καθηγητές στα πλαίσια συμβάσεως ορισμένου χρόνου, να αναγνωρίσει ότι οι ενάγουσες δικαιούνται, από τότε που δημιουργήθηκε η σχέση εργασίας τους, τις παροχές του υποχρεωτικού καθεστώτος κοινωνικής ασφαλίσεως, να χαρακτηρίσει τη σύμβαση μεταξύ των διαδίκων ως σύμβαση αορίστου χρόνου και να αναγνωρίσει, κατά συνέπεια, την ακυρότητα της ρήτρας περί λήξεως της ισχύος της και να υποχρεώσει το πανεπιστήμιο να καταβάλει τους οφειλούμενους από την 1η Νοεμβρίου 1986 μισθούς. Επικουρικώς, ζήτησαν από το εθνικό δικαστήριο να υποχρεώσει το πανεπιστήμιο να τις επαναντάξει στις θέσεις εργασίας τους αναδρομικά από την 1η Νοεμβρίου 1986 και να αναγνωρίσει ότι δεν είναι προφανώς αβάσιμη η ένσταση αντισυνταγματικότητας του άρθρου 28, τρίτο εδάφιο, του προαναφερθέντος ΠΔ, την οποία προέβαλαν προς στήριξη της αγωγής τους.

4 Το εθνικό δικαστήριο αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία, μέχρις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως του Δικαστηρίου επί των εξής ερωτημάτων:

« α) Δεδομένου ότι στην υπό κρίση σχέση δεν εμπλέκονται δραστηριότητες που άπτονται αμέσως ή εμμέσως της ασκήσεως δημόσιας εξουσίας ή που έχουν ως αντικείμενο την προστασία των γενικών συμφερόντων του κράτους, τίθεται το ερώτημα αν συμβιβάζεται με το άρθρο 48, παράγραφος 4, της Συνθήκης ΕΟΚ, όπως ερμηνεύεται από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1980), ο νόμος κράτους μέλους που θεσπίζει ειδικό καθεστώς για τις σχέσεις εργασίας των λεκτόρων ξένων γλωσσών, προβλέποντας ότι η διάρκεια των συμβάσεών τους είναι περιορισμένη, σε αντίθεση προς τη σταθερότητα της εργασιακής σχέσεως που εγγυάται γενικά ο νόμος 230 της 18ης Απριλίου 1962 στο προσωπικό του Δημοσίου και μολονότι δεν είναι στην προκειμένη περίπτωση δυνατό να ανευρεθεί οποιαδήποτε ιδιομορφία της σχέσεως ικανή να δικαιολογήσει την παρέκκλιση από την εν λόγω αρχή.

β) Δεύτερον, τίθεται το ερώτημα αν συμβιβάζεται με το άρθρο 48, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΟΚ η νομοθεσία κράτους μέλους και/ή η σύμβαση ιδιωτικού δικαίου με την οποία προκαθορίζεται σε πέντε έτη η διάρκεια της σχέσεως, δεδομένου ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στα κράτη μέλη των Κοινοτήτων συνεπάγεται και απαιτεί την κατάργηση οποιασδήποτε διακρίσεως, ενώ η παρέκκλιση από τη γενικά ισχύουσα στο εσωτερικό δίκαιο του κράτους μέλους διάταξη σχετικά με τη διάρκεια της σχέσεως εργασίας φαίνεται ότι εισάγει διακρίσεις. Ερωτάται περαιτέρω αν, υπό το φως της ερμηνείας που δίνει το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, βασιζόμενο στο άρθρο 51 της Συνθήκης

ΕΟΚ, στον κανονισμό 1408/71, συμβιβάζεται με τα δικαιώματα των διακινούμενων εργαζομένων σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως η έλλειψη ασφαλιστικής καλύψεως, την οποία προβλέπουν ρητά οι συμβάσεις με τις οποίες συνήφθησαν οι επίδικες σχέσεις. »

5 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά, το νομικό πλαίσιο της κυρίας δίκης, καθώς και οι γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνον καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

Επί του πρώτου ερωτήματος

6 Με το πρώτο ερώτημα το εθνικό δικαστήριο θέτει, κατά βάση, το ζήτημα αν η απασχόληση του λέκτορα ξένης γλώσσας σε πανεπιστήμιο πρέπει να θεωρηθεί απασχόληση στη δημόσια διοίκηση, κατά την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 4, της Συνθήκης ΕΟΚ, η πρόσβαση στην οποία μπορεί να απαγορευθεί στους υπηκόους των άλλων κρατών μελών.

7 Πρέπει να υπομνησθεί σχετικά ότι, όπως έκρινε το Δικαστήριο στην απόφαση της 3ης Ιουλίου 1986 (Lawrie-Blum, 66/85, Συλλογή 1986, σ. 2121), η κατοχή θέσεως διδάσκοντος δεν συνεπάγεται την άμεση ή έμμεση συμμετοχή στην άσκηση της δημόσιας εξουσίας και στα καθήκοντα που έχουν ως αντικείμενο την προάσπιση των γενικών συμφερόντων του κράτους και των άλλων δημόσιων οργανισμών και δεν προϋποθέτει την ύπαρξη ιδιαίτερα στενού δεσμού αλληλεγγύης των κατόχων των θέσεων αυτών με το κράτος, καθώς και την αμοιβαιότητα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, που συνιστούν τη βάση του θεσμού της ιθαγένειας.

8 Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (βλέπε μεταξύ άλλων, την απόφαση της 16ης Ιουνίου 1987, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, 225/85, Συλλογή 1987, σ. 2625), ακόμη και αν επρόκειτο για απασχόληση στη δημόσια διοίκηση, κατά την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 4, της Συνθήκης, η διάταξη αυτή δεν θα μπορούσε να δικαιολογήσει διακρίσεις σε βάρος των εργαζομένων με ιθαγένεια άλλων κρατών μελών που έχουν γίνει δεκτοί στις σχετικές θέσεις, όσον αφορά τις αποδοχές τους ή τις λοιπές συνθήκες εργασίας.

9 Στο πρώτο, επομένως, προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η απασχόληση του λέκτορα ξένης γλώσσας σε πανεπιστήμιο δεν συνιστά απασχόληση στη δημόσια διοίκηση, κατά την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 4, της Συνθήκης ΕΟΚ.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

10 Με το πρώτο σκέλος του δευτέρου ερωτήματος το εθνικό δικαστήριο θέτει, κατ' ουσία, το ζήτημα αν αντιβαίνει στο άρθρο 48, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΟΚ η εφαρμογή διατάξεως του εθνικού δικαίου που προβλέπει ανώτατη διάρκεια της σχέσεως εργασίας μεταξύ των πανεπιστημίων και των λεκτόρων ξένων γλωσσών, ενώ για τους λοιπούς εργαζομένους δεν υφίσταται καταρχήν τέτοιο όριο.

11 Πρέπει να παρατηρηθεί σχετικά ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, ειδική έκφραση της οποίας αποτελεί το άρθρο 48, παράγραφος 2, της Συνθήκης, απαγορεύει όχι μόνο τις προφανείς διακρίσεις λόγω ιθαγένειας, αλλά και κάθε μορφή συγκεκαλυμμένης διακρίσεως η οποία, στηριζόμενη σε άλλα κριτήρια διακρίσεως, καταλήγει στην πράξη στο ίδιο αποτέλεσμα (βλέπε, μεταξύ άλλων, την απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1986, Pinna, 41/84, Συλλογή 1986, σ. 1).

12 Πρέπει να παρατηρηθεί σχετικά ότι το όριο που θεσπίζεται από την εν λόγω νομοθεσία για τη διάρκεια της ασκήσεως των καθηκόντων του λέκτορα ξένης γλώσσας σε πανεπιστήμιο, μολονότι εφαρμόζεται ανεξάρτητα από την ιθαγένεια του οικείου εργαζομένου, αφορά κυρίως τους εργαζομένους υπηκόους άλλων κρατών μελών. Πράγματι, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που προσκόμισε η ιταλική κυβέρνηση, μόνο το 25 % των λεκτόρων ξένων γλωσσών έχει ιταλική ιθαγένεια.

13 Για να δικαιολογήσει τη νομοθεσία της οποίας το κύρος αμφισβητείται στην κύρια δίκη, η ιταλική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η νομοθεσία αυτή συνιστά το μόνο μέσο με το οποίο τα πανεπιστήμια μπορούν να έχουν στη διάθεσή τους λέκτορες ξένης γλώσσας ενημερωμένους για την εξέλιξη και την πρακτική της μητρικής γλώσσας που διδάσκουν.

14 Πρέπει να παρατηρηθεί σχετικά ότι ο κίνδυνος απώλειας της επαφής με τη μητρική γλώσσα είναι μειωμένος, ενόψει της εντατικοποιήσεως των πολιτιστικών ανταλλαγών και των σημερινών μέσων επικοινωνίας, και ότι επί πλέον τα πανεπιστήμια έχουν εν

πάση περιπτώσει τη δυνατότητα να ελέγχουν το επίπεδο των γνώσεων των λεκτόρων. Επιβάλλεται, εξάλλου, η διαπίστωση ότι δυνάμει της επίμαχης νομοθεσίας ένας λέκτορας μπορεί να προσληθεί από ένα πανεπιστήμιο αφού έχει ασκήσει τα καθήκοντά του επί εξαετία σε άλλο πανεπιστήμιο του ίδιου κράτους μέλους· ο υπό κρίση περιορισμός της διάρκειας της απασχολήσεώς του δεν μπορεί, επομένως, να δικαιολογηθεί βάσει όσων επικαλέστηκε η ιταλική κυβέρνηση.

15 Η κυβέρνηση αυτή ισχυρίζεται, εξάλλου, ότι οι επίδικες διατάξεις δικαιολογούνται από το γεγονός ότι η εγγύηση της μονιμότητας του διδάσκοντος μπορεί να παρέχεται, μόνον όταν ο ενδιαφερόμενος έχει ειδικές ικανότητες που αποδεικνύονται με την επιτυχία του σε διαγωνισμό. Αυτό δεν συμβαίνει όμως στην περίπτωση των λεκτόρων ξένων γλωσσών.

16 Πρέπει να γίνει δεκτό σχετικά ότι το υπό κρίση όριο της εξαετούς απασχολήσεως δεν είναι αναγκαίο, για να μπορούν τα πανεπιστήμια να καταγγέλλουν τις συμβάσεις των διδασκόντων που αποδεικνύονται ακατάλληλοι. Το όριο αυτό δεν ισχύει για τους συμβασιούχους καθηγητές που ασκούν επίσης διδακτικά καθήκοντα, χωρίς να έχουν υποβληθεί σε διαγωνισμό. Μολονότι η διάρκεια της απασχολήσεώς τους δεν μπορεί, καταρχήν, να υπερβεί την τριετία, ο Υπουργός Παιδείας μπορεί να επιτρέψει εξαιρέσεις από την αρχή αυτή (άρθρο 25, έβδομο εδάφιο, του ίδιου ΠΔ).

17 Τέλος, κατά την ιταλική κυβέρνηση, η επίμαχη διάταξη δικαιολογείται επίσης από την ανάγκη περιορισμού του αριθμού των λεκτόρων ξένων γλωσσών σε συνάρτηση προς τις ανάγκες του πανεπιστημίου, οι οποίες εξαρτώνται από την προσέλευση των φοιτητών στον οικείο κλάδο. Πρέπει, πάντως, να παρατηρηθεί ότι αυτός ο στόχος της καλής διαχειρίσεως μπορεί να επιτευχθεί με άλλα μέσα, και ιδίως με την απαγόρευση της ανανεώσεως των συμβάσεων των λεκτόρων που δεν είναι απαραίτητοι, σύμφωνα με το άρθρο 28, τρίτο εδάφιο του ΠΔ.

18 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι κανείς από τους εξετασθέντες λόγους δεν μπορεί να δικαιολογήσει τον περιορισμό που ισχύει για τις σχέσεις εργασίας των λεκτόρων ξένων γλωσσών και, επομένως, τον περιορισμό της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.

19 Στο πρώτο σκέλος του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος προσήκει, επομένως, η απάντηση ότι το άρθρο 48, παράγραφος 2, της Συνθήκης πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι κωλύει την εφαρμογή διατάξεως του εθνικού δικαίου που επιβάλλει όριο στη διάρκεια της σχέσεως εργασίας μεταξύ των πανεπιστημίων και των λεκτόρων ξένων γλωσσών, ενώ τέτοιο όριο δεν ισχύει, καταρχήν, για τους λοιπούς εργαζομένους.

20 Με το δεύτερο σκέλος του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος το εθνικό δικαστήριο θέτει, κατ' ουσία, το ζήτημα αν οι διατάξεις του προαναφερθέντος κανονισμού 1408/71 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αντίκεινται προς αυτές οι ρήτρες των συμβάσεων προσλήψεως λεκτόρων ξένων γλωσσών από τα πανεπιστήμια κράτους μέλους, οι οποίες προβλέπουν ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν δικαιούνται την ασφαλιστική κάλυψη την οποία δικαιούνται οι λοιποί εργαζόμενοι.

21 Επιβάλλεται σχετικά η διαπίστωση ότι τα συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως πρέπει να είναι σύμφωνα προς την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, της οποίας ειδική έκφραση συνιστά το άρθρο 3 του προαναφερθέντος κανονισμού 1408/71. Η αρχή αυτή δεν τηρείται σε περίπτωση αποκλεισμού ορισμένης κατηγορίας εργαζομένων, υπηκόων κυρίως άλλων κρατών μελών, από το σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως κράτους μέλους στο οποίο υπάγονται γενικά οι λοιποί εργαζόμενοι αυτού του κράτους μέλους.

22 Στο δεύτερο σκέλος του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος προσήκει, επομένως, η απάντηση ότι αντίκειται προς το άρθρο 3 του κανονισμού 1408/71, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, οι ρήτρες των συμβάσεων προσλήψεως λεκτόρων ξένων γλωσσών από τα πανεπιστήμια κράτους μέλους, οι οποίες προβλέπουν ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν δικαιούνται την ασφαλιστική κάλυψη την οποία δικαιούνται οι λοιποί εργαζόμενοι.

Επί των δικαστικών εξόδων

23 Τα έξοδα, στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία κατέθεσε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει, ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης, το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε η Pretura Unificata di Venezia με Διάταξη της 21ης Δεκεμβρίου 1987, αποφαίνεται:

1) Η απασχόληση του λέκτορα ξένης γλώσσας σε πανεπιστήμιο δεν συνιστά απασχόληση στη δημόσια διοίκηση, κατά την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 4, της Συνθήκης ΕΟΚ.

2) Αντίκειται προς το άρθρο 48, παράγραφος 2 της Συνθήκης ΕΟΚ η εφαρμογή διατάξεως του εθνικού δικαίου που επιβάλλει όριο στη διάρκεια της σχέσεως εργασίας μεταξύ των πανεπιστημίων και των λεκτόρων ξένων γλωσσών, ενώ τέτοιο όριο δεν ισχύει, καταρχήν, για τους λοιπούς εργαζομένους.

3) Αντίκειται προς το άρθρο 3 του κανονισμού 1408/71, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητος, οι ρήτρες των συμβάσεων προσλήψεως λεκτόρων ξένων γλωσσών από τα πανεπιστήμια κράτους μέλους, οι οποίες προβλέπουν ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν δικαιούνται την ασφαλιστική κάλυψη την οποία δικαιούνται οι λοιποί εργαζόμενοι.

Joliet Slynn

Moitinho de Almeida Rodríguez Iglesias Zuleeg

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 30 Μαΐου 1989.

Ο γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

R. Joliet